

Historia do zakończenia drugiej wojny światowej

KOŚCIÓŁ W SIERAKOWIE

Eugeniusz Wiązowski

Pierwsza wzmianka o Sierakowie Słupskim (nazwa niemiecka *Zirchow*) pochodzi z 1267 r. (por. Franciszek Mamuszka, Jerzy Stankiewicz, Zabytki Powiatu Słupskiego, Wyd. Ponańskie, Poznań 1962, s. 93). Kościół zlokalizowany jest w centrum wsi, po zachodniej stronie szosy. Wg wiadomości dotyczących historii obiektu zamieszczonych w tzw. „białej karcie zabytku”, będącej w posiadaniu Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Słupsku, sporządzonej przez p. Dorotę Cieślak w styczniu 1993 r. Wieża kościoła pochodzi prawdopodobnie z XV w. Autorka opracowania *święto oparta na źródlu niemieckim*: L. Baetger, *Die Bau- und Kunstdenkmäler des Riegerungs Bezirks Koeslin*, Heft I, Kreis Stolp, Stetin 1894, s. 110-112; K. H. Pagel, *Der Landkreis Stolp in. Pomm.*, Lubeck 1989, s. 1062-1063; oraz na wymienionej już pozycji Zabytki Powiatu Słupskiego. Jednakże już na początku karty przy określaniu XV w. postawiła znak zapytania.

Na pierwszych kartach prowadzonej od 1951 r. Kroniki parafialnej Kobylnicy, której kościół z Sierakowa jest filią, znajdujemy zapis, że „kościół ten początkami swymi sięga już XIV w., jest stylu gotyckiego...”, kronikarz niestety nie podał źródła z jakiego korzystał. Nie ma natomiast rozbieżności co do faktu, iż 1736 r. świątynię przebudowano wznosząc istniejącą nawę oraz wyższe nieistniejące już czworokątne prezbiterium. Jeszcze w XIX w. na gzymsie koronującym południowe ściany wieży widniała inskrypcja: „UM ANNO SOLI DEO GLORIA 1736 DEN JUNII J B P M22. Kolejna przebudowa miała miejsce na początku XIX w., wówczas to dobudowano trzyboczny apsydę, przebito okna w południowej ścianie wieży oraz powiększono okna nawy. Do zakończenia drugiej wojny światowej kościół był zбором protestanckim.

Pierwsze lata powojenne

Wydaje się, że zapis dotyczący początków organizowania się parafii w Kobylnicy zamieszczony w jej kronice można odnieść również do Sierakowa, bowiem wówczas świątyniami filialnymi parafii były kościoły w: Sierakowie, Kwakowie i Kuleszewie. Zapis ten brzmi następująco: „w miarę jak stopniowo napływała ludność polska w tutzież okolice, wyłoniła się niecierpiąca zwłoki sprawa duszpasterstwa. Zainteresował się żywo ludnością katolicką parafii (...) ks. Jan Zieja, wówczas proboszcz kościoła Mariackiego w Słupsku. W następnym roku na miejsce ks. Zieja przybył ks. Karol Chmielewski... Wikariuszem przeznaczonym dla kościoła w Kobylnicy był ks. Jan, który w kwietniu 1946 r. wyjechał. W dniu 21 maja 1947 r. ks. prob. Franciszek Kluszczyński objął rząd nad parafią Kobylnica, już od samodzielną placówką duszpasterską, ale kanonicznie należącą do parafii św. Ottona w Słupsku. Po trzech prawie latach ks. Kluszczyński (...) ustąpił z urzędu proboszcza...”.

Jeszcze bardziej dosadnie problemy duszpasterskie w tym okresie obrazują wspomnienia samego ks. Zieja: „Na rowerze objechałem cały

(powiat), gdzie tylko była świątynia katolicka i Msze dla osiedleńców trzeba było odprawiać — tam jechałem i miałem pierwsze nabożeństwo... Od września 1945 r. byłem już przez niego (ks. administratora diecezji gorzowskiej Edmunda Nowickiego — dopisek E. W.) posłany jako proboszcz w Słupsku. Napisałem doń list, że tyle jest robot, a ja wszystkiemu nie radzę. Prosiłem żeby mi wikariusza przysłał do pomocy. Zamiast pomocnika otrzymałem wiadomość, że do jednego z kościołów — św. Jacka — zostaje skierowany inny ksiądz jako tutější proboszcz...” (Ks. Zieja, *Życie Ewangelii* — spisanie przez Jacka Froskopa, Editions du Dialogue, Paris 1991, ss. 174, 178).

Poświęcenie kościoła w Sierakowie miało miejsce już za kadencji następcy ks. Zieja, którym był właśnie od 28 stycznia 1946 r. ks. Karol Chmielewski (por. Schematyzm Diecezji Koszalińsko-Kołobrzesckiej, Nakł. Kurii Biskupiej Kosz.-Kołołbrz., Koszalin 1987, s. 498), sierakowska świątynia otrzymała wówczas wezwanie Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny.

Pod opieką Salezjanów

W 1951 r., kiedy parafię w Kobylnicy przejmował pierwszy z Salezjanów — ks. Lucjan Koźlik, kościół w Sierakowie otoczony był „oparkowanym placem”, a w „wieży wisiały 2 dzwony; ów oparkowany plac stanowiło nie co innego jak przybliżony kształtem do prostokąta cmentarz przykościelny, na którym znajdował się zespół żelaznych krzyży nagrobkowych i krat z lat 1819-1854. Teren przykościelny uporządkował dopiero ks. prob. Jan Sposób SDB, on postarał się również o figurę Najświętszego Serca Jezusowego, która zajęła puste dotąd miejsce na znajdującym się przed kościołem granitowym postumencie z krzyżem maltańskim i tablicą inskrypcyjną o niez czytelnym napisie, poświęcenie figury odbyło się 23 listopada 1968 r..

Staraniem tego duszpasterza miejsce zmurszałych cegieł, które służyły za posadzkę wewnątrz kościoła w sierpniu 1973 r. zajęły czarne i białe płytki terrakotowe, a rok później rozpoczęło się wznoszenie przybudówki od północnej strony obiektu z przeznaczeniem na zakrytą i pomieszczenia katechetyczne — ukończenie budowy przypadło w udziale już ks. prob. Tadeuszowi Rzeźnickiemu SDB. Za kadencji aktualnego proboszcza ks. Józefa Borawskiego SDB przy wydatnym współudziale ks. wik. Krzysztofa Oleszkiewicza za SDB wnetrze kościoła zostało odmalowane oraz udało się dokonać niezbędnych prac przy pokryciu dachowym. Mieszkańcy Sierakowa i Kończewa przyzwyczaili się już, że duszpasterzami najczęściej ich obsługującymi oraz sprawującymi liturgię w tym kościele są od lat kobylniccy księża wikariusze.

Obiekt i jego wyposażenie

Murowany z cegły i osadzony na kamiennych fundamentach kościół jest jednonawowy. Pierwsza kondygnacja wieży ma wątek

krzyżowy, druga kondygnacja wendyjski. Elewacja zachodnia wieży w pierwszej kondygnacji jest jednoosiowa. Umieszczony w tej kondygnacji główny otwór drzwiowy wiodący do wnętrza świątyni zamyka luk odcinkowy ujęty ostrołukowym portalem. W tym panonie znajduje się okrągły otwór okienny w ceglanej opasce. Druga kondygnacja tej strony podzielona jest sześcioma ostrołukowymi blendami — w dwóch środkowych wkomponowane są niewielkie otwory okienne, zamknięte lukami pełnymi. Gzyms kordonowy jest prosty, koronujący zaś schodkowo. Elewacja południowa w pierwszej kondygnacji jest również jednoosiowa, a w drugiej zamu... Umieszczony w przziemiu duży otwór okienny, zamknięty lukiem ostrym, okala ceglana opaska. Podział tej dwukondygnacyjnej elewacji jest analogiczny jak zachodniej, z tym że oknem wyznaczającym pierwszą oś umieszczono dodatkowo mały otwór okienny zamknięty pełnym lukiem, a między środkowymi blendami widnieje XVIII-wieczny zegar o drewnianej okrągłej tarczy. Wieża przykryta jest dachem czterospadowym u szczytu którego znajduje się krzyż.

Elewacja południowa otynkowanego korpusu głównego jest czerosiowa, na czwartej osi znajduje się otwór drzwiowy zamknięty lukiem odcinkowym. Duże, ostrołukowe otwory okienne rozmieszczone są symetrycznie i jak pozostałe ujęte ceglany opaskami. Elewacja północna jest analogiczna, z tym, że tę w połowie załania współczesna dobudówka i jest dwuosiowa. Ścianę szczytową elewacji wschodniej dzieli osiem schodkowych wnęk. Niższa trzysosiowa apsyda z dwuskokowymi przyporami ma duże, również ostrołukowe otwory okienne. W narożnikach ściany wschodniej ustawiono ukośne jednoskokowe przypory. Apsydę przykrywa dach pięciospadowy. Część wschodnia nawy, gdzie kiedyś znajdowało się prezbiterium, jest nieco wyższa od zachodniej, całość przykryta dachem dwuspadowym, do pokrycia obiektu wykorzystano dachówkę ceramiczną karpiówkę, którą ułożono pojedynczo, tylko na apsydzie podwójnie. Do wnętrza wchodzi się przez dwuskrydłowe, deskowo-listwowe-zastrzałowe, zawieszane na zawiasach pasowych z hakiem główne drzwi. O wiele mniejsze drzwi boczne od strony południowej ramowo plyncowe, opierzone deskami są jednoskrzydłowe. Wszystkie wewnętrzne drzwi są także drewniane oraz ramowo-plyncowe ale posiadają zaczepy czopowe. Drewniane, krosnowe, dwudzielne, czteropoziomowe okna zdobi szkło witrażowe. Stropy wieży i korpusu głównego są drewniane, płaskie i otynkowane. Zabiegowe schody wewnętrzne również wykonane są z drewna i zakończone balustradą tralkową; cementowe, jednobiegowe wiodą tylko do współczesnej zakrystii. Kubatura obiektu wynosi 1340 m³, a powierzchnia użytkowa 122 m².

W kościele znajduje się XIV-wieczna granitowa chrzcielnica, XVII-wieczna ambona a z czoł XVII-wiecznych ławek zrobiono najprawdopodobniej podstawę ołtarza, zaś z pochodzących prawdopodobnie z tego samego wieku elementów ołtarza konfesjonal.